

บทที่ 5

อภิปรายผลการศึกษา

จากข้อมูลดังกล่าวในบทที่ผ่านมา ทำให้ได้ทราบว่าในจุดเริ่มต้นนั้น คือเด็กในวัยประมาณ 2 - 8 ขวบ มีความสุขความพึงพอใจจากการฟังดนตรี และจากการร้องเพลงเนื่องมาจากครอบครัวที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูได้รับข่าวสาร และการบันเทิงจากดนตรีผ่านสื่อมวลชน และมีทัศนคติที่ดีต่อการร้องเพลง เด็กจึงเกิดการเรียนรู้ว่า การร้องเพลงเป็นสิ่งที่ดี สามารถนำความสุข ชื่อเสียง รายได้ มาสู่ตนเอง และตั้งคมรอบข้าง ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มเรียนรู้ที่จะหาความสุขจากการฟังเพลง และเริ่มร้องเพลงได้เอง ในขณะที่พ่อแม่หรือกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดก็จะมิมีบทบาทในการสนับสนุน โดยการให้แรงเสริมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแสดงความชื่นชม คุยอวดเพื่อนบ้าน ถ่ายวิดีโอ หรือให้รางวัลแก่เด็กในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แรงเสริมดังกล่าวนี้เองที่ทำให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองโดยการร้องเพลง ในขั้นต่อมาเด็กจะสามารถร้องเพลงได้เอง โดยที่พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องให้แรงเสริมอีก เนื่องจากแรงเสริมที่เด็กได้รับในขั้นแรกของการเริ่มร้องเพลงนั้น ทำให้เด็กเรียนรู้ว่า การร้องเพลงสามารถสร้างความสุขแก่ตนเองและผู้คนรอบข้างซึ่งเป็นคนสำคัญของเขา คือ พ่อ แม่ ฯลฯ การร้องเพลงทำให้เขาได้รับความรัก ความชื่นชมจากผู้ใหญ่ หรือได้รับรางวัล ดังนั้นเด็กจะเริ่มร้องเพลงได้เองทุกครั้ง เมื่อตนเองอยากร้องหรืออยากแสดงออก เพื่อเป็นเงื่อนใจให้พ่อแม่ และผู้ใหญ่คนอื่นๆ แสดงความรัก ความชื่นชมต่อเขามากขึ้นในวงกว้างขึ้นทุกที ไม่เฉพาะแต่ในครอบครัวเท่านั้น นับเป็นเหตุการณ์ที่เด็กได้เริ่มรับรู้เกี่ยวกับความสามารถทางการร้องเพลง (Self Efficacy) ของตน

เมื่อเด็กแทบทุกคนเคยได้รับ "การยอมรับยกย่อง" อย่างเป็นทางการ และได้รับคำชมเชยจากผู้คนรอบข้างมาแล้ว ดังนั้นจากการแสดงความสามารถทางการร้องเพลงให้เด่นชัดออกมาในการประกวดต่างๆ จึงถือได้ว่าเป็นการที่เด็กได้เริ่มเหยียบย่างขึ้นสู่ "เวที" ซึ่งเป็นเครื่องหมายของการร้องเพลงที่เป็นทางการมากขึ้น ซึ่งก็เพื่อที่จะเป็นช่องทางที่จะทำให้เด็กได้รับการยอมรับและการยกย่องมากขึ้นนั่นเอง ในจุดนี้ นับได้ว่าเด็กเริ่มเกิดความคาดหวังที่จะได้รับรางวัลต่างๆ (Outcome Expectation) จากการร้องเพลง อย่างเป็นทางการมากขึ้น

จากปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วนี้ สามารถสรุปได้ว่าในระยะเริ่มแรกของการร้องเพลงเด็กได้เรียนรู้จากกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดว่าการร้องเพลงเป็นสิ่งที่ดี ไม่มีข้อห้ามหรือบทลงโทษ

(punishment) ในรูปแบบใดเลย มีแต่จะได้รับรางวัลในรูปแบบต่างๆ เช่น ได้รับความเอาใจใส่ ความอ่อนโยน ความชื่นชมจากพ่อแม่ ลุงป้า น้าอา ได้คำชม ได้การยกย่องเป็นตัวอย่างแก่น้อง หรือเด็กอื่นๆ ได้เป็นนักเรียนตัวอย่าง ได้สอนการร้องเพลงให้แก่เพื่อนๆ ฯลฯ และที่สำคัญคือ ทำให้พ่อแม่พอใจ และทำให้พ่อแม่ได้รับคำชมไปด้วย

การเรียนรู้ทางสังคม (Social learning) ประกอบการได้รับแรงเสริมในส่วนนี้ ทำให้เด็ก ซึ่งมีพรสวรรค์ทางการขับร้องเป็นทุนเดิมอยู่แล้วในใจเริ่มมุ่งหมายที่จะร้องเพลงให้ดียิ่งขึ้นไปเรื่อยๆ และพยายามขยายขอบเขตการแสดงออกไปยังผู้คนในกลุ่มที่กว้างขึ้นเป็นทางการและมีการยอมรับความสามารถของเด็กในรูปแบบรางวัลต่างๆ ที่จับต้องได้ เช่น ตำแหน่ง ถ้วยรางวัล เงินรางวัล ฯลฯ ที่ชัดเจนขึ้นกว่าเดิม โดยเด็กมีความคาดหวังที่จะรับรางวัลต่างๆ เป็นแรงจูงใจให้เข้าประกวดในกิจกรรมต่างๆ และและฝึกซ้อมด้วยความมานะ อดทน รวมทั้งพยายามอย่างเต็มที่เพื่อจะประสบความสำเร็จ

นอกจากนั้น การที่พ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กๆ ได้ให้แรงเสริมแก่เด็กในรูปแบบต่างๆ ดังกล่าวก็เท่ากับเป็นการแสดงออกให้เด็กได้รับการทราบทางอ้อมด้วยว่า พ่อแม่ผู้ปกครองนั้นก็คาดหวังจะให้เขาประสบความสำเร็จด้านการร้องเพลง จึงได้ให้การสนับสนุนในหลายๆ วิถีทาง ประกอบกับเด็กเองได้รู้ว่าหากตนเองสามารถร้องเพลงได้ดีจนประสบความสำเร็จแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองย่อมจะเกิดความภาคภูมิใจและสมหวัง เด็กจึงมีความความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้สมหวังตามต้องการ

นอกจากนั้นเด็กยังได้รับการถ่ายทอดความคิดจากพ่อแม่ จากสื่อมวลชน และการได้รับประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมอื่นๆ ทำให้เด็กได้เรียนรู้ถึง “รางวัล” ต่างๆ ที่ผู้อื่นได้รับจากการประสบความสำเร็จในการร้องเพลง เกิดเป็น “ความคาดหวัง” ของเด็กเอง

ประกอบกับเด็กได้เกิดการรับรู้ถึงความสามารถของตนเองมาแล้วเป็นลำดับตั้งแต่กล่าวไว้เบื้องต้น เมื่อเด็กตระหนักในความสามารถทางการร้องเพลงของตน (Self Efficacy) รวมทั้งมีความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น (Outcome Expectation) จากการประสบความสำเร็จในการร้องเพลงแล้ว ส่งผลในเด็กมีความมานะพยายามอย่างมาก ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้สามารถร้องเพลงให้ได้ดีที่สุดในที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้เด็กได้รับมาซึ่งสิ่งที่คาดหวังอันได้แก่ ความภาคภูมิใจของพ่อแม่ผู้ปกครองคำชมเชยยกย่องจากคนรอบข้างและสังคม และรางวัลต่างๆ ที่เด็กคาดหวังไว้

ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าด้วยการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ความเชื่อและความคาดหวังเกี่ยวกับผลการกระทำจะมีบทบาทในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ถ้าบุคคลใดเชื่อว่าการกระทำใดนำมาซึ่งผลทางบวก และเป็นสิ่งที่ตนปรารถนาแล้ว ความเชื่อและความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมนั้นจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรม”

โดยในที่นี้ ความเชื่อและความคาดหวังเรื่องรางวัลในรูปแบบต่างๆ ทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจให้เด็กมีความเพียรพยายาม และแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่กระทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการร้องเพลง

คั้งที่ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของบันดูรา (Albert Bandura) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ทางสังคมของเด็ก เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต โดยที่ส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกต "ตัวแบบ" ที่ได้รับข้อมูลผ่านทางสื่อต่างๆ ก็เนื่องมาจากเด็กได้รับรู้ว่าสิ่งต่างๆ ที่ตัวแบบได้แสดงออกผ่านสื่อ นั้น เป็นผลให้เขาได้รับ "รางวัล" จากสังคมในรูปแบบต่าง ๆ กันไปนั่นเอง

แต่ทั้งนี้ กระบวนการที่เด็กเกิดการเรียนรู้จนถึงขั้นการเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้นั้น

"รางวัล"ที่ตัวแบบได้รับนี่เองคือแรงเสริมสำคัญที่ทำให้เด็กอยากเหมือน อยากเป็นอย่างตัวแบบที่เขาได้เห็น เด็กจะเกิดแรงผลักดันและกำลังใจในการร้อง การฝึกฝนเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จจากการประกวด และจะเป็นการเปิดโอกาสให้ตนเองมีแนวทางที่จะก้าวไปเป็นดังเช่นตัวแบบที่ตนเองชื่นชม

และเนื่องจากการขับร้องเพลงในสถานการณ์การประกวดในเวทีระดับชาติ เป็นเรื่องที่ทำหายความสามารถมาก ประกอบกับเด็กทุกคนที่ผ่านการแข่งขันเข้ามาจนถึงรอบชิงชนะเลิศ ต่างก็มีความสามารถทางการร้องที่ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น ในการที่เด็กจะใช้นักร้องที่ตนเองชื่นชอบ (Voluntary Model) มาเป็นตัวแบบทางการร้องในการประกวดนั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน อาทิเช่น ต้องคำนึงว่าความสามารถของตนมีพอที่จะร้องได้ดีเท่าตัวแบบหรือไม่ เพลงของตัวแบบมีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของตนหรือไม่ ถ้าร้องเพลงของตัวแบบที่ตนเองชื่นชมแล้วจะมีโอกาสได้แสดงลีลาท่าทางต่างๆออกมาเพื่อทำคะแนนหรือไม่ ฯลฯ

หากเด็กหรือผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิดของเด็กเห็นว่าสมควรจะเลือกเพลงที่มีความเหมาะสมในประการต่างๆ และจะอำนวยความสะดวกให้ได้รับคะแนนในการประกวดมากที่สุดมาใช้ในการร้องประกวด ซึ่งอาจจะเป็นเพลงของตัวแบบที่เด็กชื่นชอบ (Voluntary Model) หรือเป็นเพียงตัวแบบที่เด็กนำมาเป็นต้นแบบทางการร้องเพื่อการประกวดโดยเฉพาะ (Involuntary Model) ก็เป็นไปได้

การที่เด็กและที่ปรึกษาของเด็กรู้จักที่จะเลือกนักร้องต้นแบบให้สอดคล้องกับความสามารถทางการร้องและกับสถานการณ์การประกวดนั้น ก็เป็นการแสดงว่าเด็กแต่ละคนมีการรับรู้ในความสามารถของตนเองอย่างชัดเจน และพยายามที่จะเลือกเพลงให้สอดคล้องกับระดับและลักษณะความสามารถด้านต่างๆ ของตนเอง

นอกจากนั้น ผลจากสื่อมวลชนที่นำเสนอเผยแพร่ข้อมูลจากการประกวดร้องเพลงฯ ซึ่งมีมาตรฐานสูงสุดในประเทศ ทำให้โครงการดังกล่าวมีภาพพจน์ที่ดีในสายตาของประชาชนทั่วไป เนื่องจากผู้ที่ได้รับตำแหน่งแชมป์จากเวทีแห่งนี้มักจะเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงได้รับการยกย่องยอมรับจากสังคมอย่างกว้างขวาง การได้รับคำยกย่องและเป็นที่ยอมรับนี้เอง จึงเป็นแรงเสริมที่ผลักดันให้เด็กก้าวเข้าสู่เวทีการประกวดแห่งนี้ เนื่องจากหากว่าเด็กได้รับรางวัลรับรองความสามารถแล้ว เด็กกลุ่มนี้รวมทั้งบิดามารดาจะได้รับการให้เกียรติยกย่องในฐานะเด็กที่ทำชื่อเสียงให้ตนเอง ให้โรงเรียน และจังหวัดที่เด็กอาศัยอยู่ การยกย่องให้เกียรติเด็กจะมีในลักษณะต่างๆ

ดังนั้น เมื่อเด็กๆ ได้รับทราบว่าตัวแบบที่มีความสามารถทางการร้องเพลง จะได้รับรางวัลต่างๆ จากสังคม และ "รางวัล" เหล่านั้นก็เป็นสิ่งที่เด็กๆ พึงปรารถนาทุกคน คือ การได้รับความสนใจจากพ่อแม่และคนอื่นๆ ดังนั้น เด็กจึงเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบและอาศัยรางวัลในรูปแบบต่างๆ ที่ตัวแบบได้รับมาเป็นแรงเสริมช่วยผลักดันตนเองให้พยายามปฏิบัติตาม ในลักษณะของการเลียนแบบ

ผลการศึกษาในประเด็นเรื่องการเลียนแบบนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของนักจิตวิทยาสังคม อัลเบิร์ต บันดูราที่ได้สรุปว่า การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ นอกจากนี้ริชาร์ด (Richard, 1938) ได้กล่าวไว้ว่า หากตัวแบบสาธิตพฤติกรรมที่พึงปรารถนาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ทั้งทางวาจา หรือพฤติกรรมที่ไม่ต้องอาศัยทักษะที่ซับซ้อน และเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน จะเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย

กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบของยูวชนผู้เข้าประกวดฯ ล้วนมีความสอดคล้องและสนับสนุนทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต บันดูราทั้งสิ้น กล่าวคือ เด็กกลุ่มนี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่นำเสนอในด้านการร้องเพลงมาโดยตลอด นับตั้งแต่กลุ่มบุคคลผู้ใกล้ชิด และสื่อมวลชนต่างๆ สิ่งเหล่านี้เองที่เป็นผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงความสามารถของตน (Self Efficacy) และต่อมา เด็กได้เรียนรู้เรื่องรางวัลและเกิดความ

คาดหวัง ซึ่งถือว่าเป็นความคาดหวังสิ่งที่จะได้รับเนื่องมาจากการประสบความสำเร็จทางการร้องเพลง (Outcome Expectation) และส่งผลสืบเนื่องมาถึงการแสดงพฤติกรรมการเล่นแบบเนื่องมาจากต้องการรางวัลต่างๆ

การเรียนรู้ทางสังคมของเด็กกลุ่มนี้ คือ การสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมทางด้านการร้องเพลงจากสื่อมวลชนเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะ สื่อโทรทัศน์ วิดีโอ และวิทยุกระจายเสียง กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว จะดำเนินไปตามขั้นตอนของทฤษฎีบันดูรา คือ

1. ภายหลังจากที่เด็กได้เกิดการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เช่นพ่อแม่ ครูผู้ฝึกสอน ศิลปินนักร้อง ผู้เข้าประกวด ฯลฯ เด็กจะได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ มากมาย แต่เด็กมักจะเลือกรับแต่ข่าวสารที่ตนเองให้ความสนใจอย่างเฉพาะเจาะจง เช่น เด็กชายวัดติวัต พันธรัักษ์ เลือกเพลงของคุณพ่อเข้าประกวด, ค.ช.กรกต แก้วเกิดซึ่งถอดแบบการแต่งกายของไวพจน์ เพชรสุพรรณ ตามที่ได้เห็นมาจากสื่อ หรือค.ญ.วันสนันท์ ธรรมบุรณะวงศ์ ซึ่งจะเลือกคู่มือการเต้น และแต่งกายตามแบบ ครุฑันทนา บุญหลง ผู้ฝึกสอนน้องแก๊งร้องเพลง เป็นต้น คุณลักษณะของตัวแบบเหล่านี้เองคือสิ่งที่เด็กเลือกสังเกต และนำเข้าสู่กระบวนการให้ความสนใจ

2. จากนั้นเด็กบันทึกภาพสิ่งที่ตนใส่ใจไว้นั้นไว้ และจดจำพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ตนเองได้เห็น และพยายามที่จะรับข่าวสารจากตัวแบบซ้ำ ๆ เพื่อช่วยให้ตนเองจดจำได้ดีขึ้น บันดูราอธิบายว่า ผู้ที่สามารถอธิบายพฤติกรรมหรือการกระทำของตัวแบบด้วยคำพูด หรือสามารถสร้างภาพพจน์สิ่งที่ตนสังเกตไว้ได้ในใจ จะสามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้โดยการสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่ดูแต่เพียงเฉย ๆ หรือทำงานอื่นขณะดู จากคำกล่าวข้างต้นนี้เอง เป็นที่น่าสังเกตว่า เด็กกลุ่มนี้จะให้ความสนใจและจดจำพฤติกรรมของตัวแบบเอาไว้อย่างจริงจัง

3. จนมาถึงในขั้นการถ่ายทอดพฤติกรรมเลียนแบบ เด็กส่วนใหญ่จะสามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ใกล้เคียง ยิ่งไปกว่านั้น เด็กบางคนเรียนรู้ที่จะสังเกตพฤติกรรมถึงขั้นถอดแบบอีกด้วย

ทั้งนี้พฤติกรรมการเล่นแบบดังกล่าว บันดูราให้ความสำคัญในด้านความพร้อมของร่างกาย และทักษะของผู้เลียนแบบอยู่ด้วย ดังจะเห็นได้ว่า เด็กบางคนเลียนแบบ

พฤติกรรมเหมือนตัวแบบทุกอย่าง แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กขาดทักษะและความพร้อม ตลอดจนพฤติกรรมดังกล่าวอาจจะไม่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ วย ฯลฯ

4. **ชั้นแรงจูงใจ** ซึ่งบันดูราเห็นว่าแรงจูงใจของผู้เลียนแบบที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เป็นผลเนื่องมาจากความคาดหวังว่า การเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้ เช่นการได้รับแรงเสริมหรือรางวัล ในที่นี้ แรงจูงใจที่ทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบก็คือ เด็กต่างก็มุ่งหวังว่า ตนเองจะได้รับรางวัลในรูปแบบต่างๆ จากการทำตามตัวแบบในทางใดทางหนึ่งนั่นเอง

คุณทองศักดิ์ สกุลดิษฐ์ ให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการเลียนแบบของเด็ก กลุ่มนี้ว่า

"ธรรมชาติของสังคมเรา มีการเลียนแบบเป็นความเคยชิน ยังไม่มีความรู้สึกอยากเป็นต้นแบบ ยังขาดความสร้างสรรค์ ยังไม่มีสำนึกของนักสร้าง คนจีนเข้ามาทำมาค้าขายในเมืองไทย เป็นทองคำ เป็นโต๊ะกัง ใช้ภาษาจีน ตัวหนังสือจีนทั้งนั้น ไม่มีใช้ภาษาไทย มีก็ตัวเล็กนิดเดียว จนรัฐบาลบังคับ จึงจะมีตัวอักษรไทยกำกับ.....เป็นเรื่องชาติที่มีความเป็นตัวของตัวเอง แต่เราน้อย เป็นเรื่องของสังคมเรา

ตรงเรื่องการร้องเพลงของเด็ก ๆ การเลียนแบบนี้มีแน่ แม้จะมีการเรียนการสอนด้านดนตรี แต่เท่าที่เรามีอยู่ตอนนี้ ไม่ได้สอนให้คนเรียนมีงานของตัวเอง หรือค้นหาตัวเอง เพราะยังไม่มีใครทำเป็นตัวอย่าง สมมติเด็กไม่เคยเรียนทฤษฎีเลยนะ แต่ถ้าสังคมเราอุดมไปด้วยคนที่อยากจะทำงานชิ้นใหม่ของโลกขึ้นมา เด็ก ๆ พวกนี้ร้องเพลงที่แต่งขึ้นมาเอง เด็กจะรู้สึกเก๋ แต่งเองร้องเอง เพลงตัวเอง ร้องให้เพื่อนฟังก็เอาดี ถ้าเพื่อนฟังก็ถือว่าแจ๋วในเมืองนอกมันเล่นเพลงที่แต่งกันเอง ถึงจะเล่น บอง โจวี แต่ก็เล่นแบบของมันเอง ในขณะที่บ้านเราต้องร้องให้เหมือนจึงจะได้รับเสียงปรบมือ ขึ้นเวทีนี้ร้องเหมือนบิ๊จ เป็ยบ เอ...ดั่ง ร้องเหมือนเอลวิส แต่งตัวเหมือนเอลวิสนี้แหลม แจ๋ว เอเหมือนไว้ก่อน เพราะสังคมเรา ไม่มีการทำอะไรที่เป็นของตัวเอง มีก็น้อยยังไม่มีใครสนใจ

เด็กก็ได้รับอิทธิพลของสังคมนี้ไป เด็กร้องลูกทุ่งก็ต้องให้เหมือนผู้หญิงก็เป็นพุ่มพวงไป เป็นสุนารีกันไป เด็กผู้ชายต้องยั้งขบ ยอดบัวงาม"

เพื่อลดกระแสเรื่องการเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว คณะกรรมการจัดประกวดฯ ก็ได้ดำเนินการหลายด้านเพื่อสร้างให้เด็ก ๆ ผู้เข้าร่วมการประกวดได้ทัศนะเรื่องการร้องเพลงที่ถูกต้อง กล่าวคือ ให้เด็กมีพื้นฐานการร้องเพลงที่ถูกต้องได้ร้องเพลงอย่างมีความสุขด้วยความเป็นตัวของตัวเองให้มากที่สุด และไม่จำเป็นต้อง "เหมือน"ใคร เพราะ "เหมือน" หรือ "ไม่เหมือน" ไม่ใช่มาตรฐานการให้คะแนนของคณะกรรมการจัดการประกวด แต่อยู่ที่ความสามารถในการร้องเพลงของเด็กเป็นสำคัญ ดังนั้น คณะกรรมการจัดการประกวดเน้นนำให้ผู้ปกครองและตัวเด็กตระหนักอยู่เสมอว่าการเลือกเพลง การหาลีลาการร้อง การแต่งกาย ฯลฯ ของเด็กที่เข้าประกวดนั้นจะต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยที่ไม่จำเป็นต้องร้องให้เหมือนผู้ใหญ่ แต่งตัว แต่งหน้า หรือมีกริยาอย่างนักร้องผู้ใหญ่หรือศิลปินคนใด ๆ แต่เน้นให้เด็กมีคุณภาพด้วยความสามารถในการร้องในแบบที่เป็นตัวของตัวเอง

กล่าวโดยสรุปคือ วงจรการเลียนแบบพฤติกรรมจะเริ่มจากการที่เด็กได้รับทัศนคติที่ดีต่อการร้องเพลง และอาชีพนักร้อง เพราะเด็กได้เห็นภาพผ่านทางสื่อต่าง ๆ หรือได้มีประสบการณ์ตรงว่า "ตัวแบบ" ที่เป็นนักร้อง หรือ เป็นผู้ชนะเลิศในการประกวดขับร้องเพลง ได้รับ "รางวัล" จากการร้องเพลงในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างเกรียวกราว เด็กที่อยากจะได้รับการยอมรับเช่นนั้นบ้าง จึงพยายามที่จะทำตัวให้ "เหมือน" เพราะถ้า "เหมือน" แล้วสังคมจะให้รางวัลกับตนเองด้วยการให้เป็น "ผู้ชนะ" และตนเองก็จะกลายเป็นตัวแบบให้เด็กอื่น ๆ ต่อไปอยู่เช่นนี้

ตามที่มอร์เรย์ (Morre, 1960) ได้กล่าวไว้ในแนวคิดชื่อ Sensory Feedback ว่า พฤติกรรมของตัวแบบที่ทำแล้วได้รางวัล หรือทำแล้วถูกลงโทษ มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจด้วย ถ้าเด็กพบว่าตัวแบบมีพฤติกรรมใดที่ได้รางวัลหรือสิ่งเสริมแรง โอกาสที่เด็กจะเลียนแบบจะเพิ่มขึ้น

จากแนวคิดพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นนี้เอง จะเห็นได้ว่ากรณีเด็กที่เข้าประกวดในโครงการฯ มีลักษณะที่สอดคล้องกับทฤษฎีแรงเสริมของสกินเนอร์ นับตั้งแต่ที่พ่อแม่ได้ถ่ายทอดทัศนคติที่ดีทางด้านเสียงเพลงและดนตรีให้เด็กได้รับรู้ การที่พ่อแม่ชอบฟังเพลง หรือมีความเกี่ยวข้องกับดนตรีเท่ากับ พ่อแม่ให้แรงเสริมบวกแก่เด็ก ทั้งในรูปของคำพูด การแสดงอาการชื่นชม ยินดี การปรบมือ หรือแม้แต่การให้รางวัล หากเด็กเป็นผู้ขับร้องเอง ซึ่งตัวพ่อแม่เองอาจจะให้แรงเสริมดังกล่าวนี้ทุกครั้งหรือบางครั้งที่เด็กแสดงออกซึ่งพฤติกรรม

ร้องเพลง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ว่า การร้องเพลงเป็นสิ่งที่ดี ให้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ จนตัวเด็กเองเกิดพฤติกรรมตอบสนองคือร้องเพลงได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องสร้างสิ่งเร้า เด็กอาจจะร้องเพลงได้ทุกครั้งที่ตัวเองอยากที่จะร้อง หรืออยากแสดงออกให้คนอื่น ๆ ชื่นชม

เมื่อเด็กก้าวเข้าสู่สถานะของการแข่งขัน เด็กที่อยู่ในฐานะของผู้เข้าประกวดร้องเพลง ๆ ต่างก็ถือคู่แข่ง ผู้ที่มีความสามารถมากที่สุดเท่านั้นที่จะได้รับตำแหน่งชนะเลิศ ซึ่งหมายถึงการได้รับรางวัล ความชื่นชมจากพ่อแม่ และบุคคลรอบข้าง เด็กส่วนใหญ่จึงยึดถือพ่อแม่ และบุคคลใกล้ชิดเป็นแรงเสริมสำคัญ ในช่วงนี้เอง พ่อแม่จำเป็นต้องให้แรงเสริมแก่ลูกบ้างเป็นครั้งคราว ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคำชมเชย การดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด หรือแม้แต่การให้รางวัลซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการแสดงออก หรือวัตถุเมื่อผ่านการคัดเลือกเข้ารอบการประกวดต่าง ๆ จากตัวอย่างของค.ช. วิตดิวัต พันธุรักษ์ จะเห็นได้ชัดว่า พ่อแม่เป็นแรงเสริมสำคัญที่ผลักดันให้เด็กมีกำลังใจในการร้องเพลงได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะแม่ของน้องต๋อง ซึ่งได้มีการเปลี่ยนสภาพการในชีวิตประจำวันไปจากเดิม ต้องคอยรับส่งลูกไปกลับโรงเรียนสอนร้องเพลง จนทานอาหารไม่เป็นเวลา สภาพการเหล่านี้เองเป็นแรงเสริมบวกที่ทำให้เป็นครั้งคราว คือเฉพาะในช่วงที่น้องต๋องต้องฝึกซ้อมร้องเพลงอย่างหนักเพื่อเข้าประกวด จนเด็กรับรู้และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาพวาดดังกล่าว แรงเสริมจากบุคคลผู้ใกล้ชิดจึงเป็นพลังผลักดันอันสำคัญที่ทำให้น้องต๋องก้าวไปสู่ความสำเร็จบนเวทีแห่งนี้

นอกจากนี้ การให้แรงเสริมลบในกรณีของเด็กผู้เข้าประกวดในโครงการฯ มีตัวอย่างเรื่อง แรงเสริมลบในเรื่องของการเลือกเพลง กล่าวคือ หากเด็กเลือกร้องเพลงเข้าประกวดไม่เหมาะสมกับตนเอง ทำให้เด็กแสดงความสามารถในการร้องออกมาไม่เต็มที่ ผลก็คือ เด็กอาจจะไม่ได้รับการคัดเลือกเข้ารอบ แต่เมื่อเด็กเรียนรู้ที่จะคัดเลือกเพลงให้มีความเหมาะสมเพื่อเข้าประกวดในปีต่อไป แรงเสริมลบที่เด็กจะได้รับก็คือ เด็กผ่านการคัดเลือกเข้ารอบในการประกวดหรือกรรมการให้รางวัลหากเด็กสามารถได้ตำแหน่งจากการประกวดพ่อแม่จะให้รางวัลในรูปแบบของวัตถุสิ่งของ แรงเสริมลบที่เด็กจะได้รับก็คือ ต้องพยายามฝึกซ้อม เตรียมตัวให้พร้อมเต็มที่เพื่อจะได้รับรางวัลจากการประกวด เป็นผลให้เด็กได้รับรางวัลจากพ่อแม่ด้วย

นอกจากนี้ สื่อมวลชนต่าง ๆ ยังมีบทบาทในการให้แรงเสริมแก่เด็กเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ภาพของศิลปินที่ได้รับการถ่ายทอดเสียงร้อง การแต่งกาย ให้ข้อมูลการประกวด

ๆ ล้อมวลชนต่างนำเสนอทั้งภาพและเสียงของศิลปินที่ได้รับความนิยม เกียรติยศ รางวัล จากสังคม จนกลายเป็นที่ยอมรับ ส่งผลให้เด็กซึ่งอยู่ในฐานะของผู้รับสารได้เห็นภาพพจน์ที่ดีในตัวศิลปิน และโครงการๆ ได้รับทราบถึงรางวัลในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ศิลปินได้รับ และผู้ชนะการประกวดจะได้รับ เด็กจึงเกิดแรงเสริมในการก้าวเข้าสู่สถานะการแข่งขัน ทำให้เกิดกำลังใจที่จะพยายามทำตัวให้เหมือนกับศิลปินเหล่านั้น ในส่วนนี้เอง แรงเสริมดังกล่าวจะช่วยให้เด็กเกิดความพยายามศึกษา และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของศิลปินต่อมา

จะเห็นได้ว่า การให้แรงเสริมมีผลเป็นอย่างมากในการช่วยให้เด็กเกิดพฤติกรรมตอบสนอง นอกจากนี้แรงเสริมยังมีผลผลักดันให้เด็กมีความมานะพยายาม และความอดทนในการร้องเพลงให้ประสบความสำเร็จ โดยมุ่งหวังว่าตนเองจะต้องได้รับรางวัลในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่พ่อแม่และตนเองคาดหวังไว้

นอกจากนั้น คณะกรรมการจัดการประกวด ยังมีเป้าหมายระยะยาวที่จะส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางด้านดนตรีของเยาวชน และบุคคลทั่วไปด้วย อาทิเช่น โครงการประกวดแต่งเพลง หรือโครงการแต่งเพลงเพื่อให้เด็กได้ใช้ในการประกวดร้องเพลง โดยเฉพาะอีกด้วย ทั้งนี้ด้วยความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการขับร้อง และการดนตรีของสังคมไทยให้ดีขึ้น จนถึงจุดที่สามารถสร้างชื่อเสียงเกียรติคุณให้ประเทศชาติได้อีกทางหนึ่ง

คณะกรรมการจัดการประกวดๆ ได้ดำเนินการประกวดต่อเนื่องมาหลายปี มีการลงทุนลงแรงในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่โครงการ ๆ นี้ เป็นโครงการที่มีค่าใช้จ่ายสูงถึง 20-25 ล้านบาทต่อปี และเป็นโครงการๆ ที่ไม่หวังผลกำไร ทั้งนี้ คุณทองศักดิ์ สกุลดิษฐ์ ได้เล่าถึงความตั้งใจในจุดนี้ว่า

"ที่ต้องทำตรงนี้เพราะ ผมเห็นว่าคุณหญิงเป็นคนที่รักเรื่องนี้มาก อย่างไม่รู้ก็ต้องทำไม่ยอม เพราะคุณหญิงที่ความคิดเรื่องประเทศชาติ จากเวลาเดินทาง คนไทยมีพาสปอร์ต ตราครุฑนี้แหละ อาจจะมีผู้หญิง แม้กระทั่งเป็นคุณหญิงคุณนายบางคน จะต้องถูกค้น หาวามียาเสพติดหรือเปล่า ผู้หญิงสาว ๆ ก็จะถูกมองว่า เอ๊ะมาทำมาหากินทางนั้นหรือเปล่า มันเสียนะ เราอยากให้เราถือพาสปอร์ตตราครุฑนี้ ให้มันโค้งหน้อย ให้เกียรติกันหน้อย ว่ากูมาจาก "ประเทศไทย" เชียวนะ อยากจะให้ไปถึงจุดนั้น แต่

การเล่นกีฬาเป็นทีมนี้เราก็กังไม่ค่อยพัฒนา ได้แต่เดี่ยว ๆ แต่ไอ้เดี๋ยวนี้พอมีขนาดของร่างกายเข้ามาเกี่ยวข้อง เราก็แย่งเพราะเราตัวเล็ก ถ้าตัวเท่าอย่างมวยเราก็สู้ได้ และเรื่องร้องเพลงนี้ไม่ใช่เราจะทำไม่ได้ มีคอ มีปาก มีท้องเหมือนกัน มา..สู้กัน ตัวเล็กตัวใหญ่ไม่สำคัญ เราต้องสู้ได้ เรื่องการดนตรีเนี่ย "

"ส่วนผมโดยส่วนตัว ผมชอบฟังเพลง ร้องเพลงด้วย และผมเล่นดนตรี สตริงก็เล่น เฮฟวี โฟล์กซง พื้นฐานผมเป็นคนชอบดนตรี ค่ายเทปผมก็เคยอยู่ ผมรู้เลยว่าวงการเพลงบ้านเรามันแน่นเลย เพราะแม้ค่ายเทปเองก็ไม่ได้อยากให้มันดีขึ้นมาจนเกินไป ทำกันออกมาซดต่อซดเขาก็ไม่ได้ต้องการให้คุณภาพการร้องมันดีขึ้นเลย เพราะถ้าดีขึ้นเนี่ย มันยากที่จะหาคนที่จะได้ดีกว่านักร้องกลุ่มเดิม และ ยังหล่อยังสวยอยู่ ยังน่ารักอยู่ หายากเลย แต่ถ้าเขาทำให้มาตรฐานการร้องมันทรนง ๆ อยู่อย่างนี้ หุคนฟังลดคุณภาพลงได้มากเท่าไร โอกาสที่เขาจะหาพรีเซ็นเตอร์ใหม่ ๆ ก็จะง่ายขึ้น ไม่เขี่ยกันเทปเก่า ๆ คูสิ บางคนสมัยนั้นฟังแล้วว่าห่วยแทบตาย ไปเทียบกับนักร้องสมัยนี้ที่ออก ๆ มาบางคนดู คนเก่า ๆ ก็กลายเป็นเพราะไป มาตรฐานมันลดลงมาเรื่อย ๆ ผมกับพรรคพวกที่ทำ ๆ งานด้านดนตรีกันอยู่นี้ก็ล้วนกันมากเลย

เราเชื่อกันว่า "นักร้องเท่านั้นจึงจะมีสิทธิอันชอบธรรมที่จะประกอบอาชีพร้องเพลง" จะร้องยังงี้ก็ตามแต่สไตส์ แต่งานที่ออกมาจะสไตส์ใด ๆ ก็ต้องมีคุณภาพ ต้องร้องเป็น สื่อได้ตามนั้น อย่าง Color of Wind ในโพคาฮอนทัสนี่ต้องสวย แร็ปก็ต้องทำให้หัวใจเต้นแรง หรือ Can You Feel The Love Tonight นี้ยิ่งใหญ่ เป็นรักราชสีห์ เอลตัน จอห์น นี้ยิ่งใหญ่ จะยังงี้เราเชื่อนักร้องเท่านั้นที่มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะประกอบอาชีพ แพทย์ เหมือนวิศวกร ทนาย ที่จะต้องมีมาตรฐานให้เกิดสิทธิตรงนี้ ต้องมีเรียนมีสอบ เราก็เลยต้องการสร้างให้เวทีนี้ เป็นมาตรฐานระดับหนึ่งที่จะช่วยนักร้อง เราสร้างตัวเองมานานมาก จนคนยอมรับ ตั้งแต่ก่อนสมัยนิสตัน เสียอีก ก่อนหน้านั้นนานเลย พอมาอยู่ในจุดที่มาตรฐานนี้แล้ว ผมได้รับการทาบทามให้มาทำนี้ ผมไม่ลังเลเลย ทำแน่นอน เข้าสร้างมาจนถึง

ขนาดนี้แล้ว นี่เป็นโอกาสของเด็กเล็ก ๆ เด็กร้องตามคาเฟ่ ตามอะไรต่าง ๆ
ออกมาร้องกัน ..

ผมรู้เลยว่า ถ้าต้องเสียบเวทีนี้ไปนี่ น่าเสียดายเหลือเกิน"

ทงศักดิ์ สกุดศิษฐ์ : สัมภาษณ์, ธันวาคม 2538

ดังนั้น โครงการประกวดฯ จึงยังดำรงอยู่มาจนปัจจุบัน และเป็นที่น่ายินดีไว้ใน
ระยะปีหลัง ๆ มา นี้ มีสถาบันธุรกิจหลาย ๆ รายเริ่มให้ความสนใจร่วมสนับสนุนโครงการฯ ใน
รูปแบบต่าง ๆ เช่น ให้เงินทุนจัดการประกวด ให้ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก ๆ ผู้เข้าประกวด และให้
ความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ เท่าที่จะช่วยได้ นั่นเพราะว่าองค์กรธุรกิจเหล่านั้น ต่างก็เห็นว่า
ควรที่จะร่วมกันค้ำจุนเวทีนี้ให้ยังคงอยู่ต่อไป เพราะเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพ
ของสังคมไทยได้ ภารกิจการพัฒนาคุณภาพของสังคมไทยเป็นภารกิจใหญ่ซึ่งต้องอาศัยความ
ร่วมมือจากคนไทยทุกคน

การศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับเยาวชนในโครงการประกวดร้องเพลงซึ่งเป็น
โอกาสหนึ่งในการพัฒนาสังคมจากระดับบุคคล พัฒนากลุ่ม ตลอดจนไปถึงการพัฒนาสถาบันใน
สังคมในครั้งนี้ ทำให้ได้รับทราบความรู้อันเป็นประโยชน์หลายประการ และในส่วนต่อไป จะ
นำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไว้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ที่สนใจได้นำไปใช้เพื่อ
เพิ่มบทบาทในการช่วยเหลือโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมของเราได้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย